

ભાગ્યશ્રી

લે
કો

રિધ્ધીશ જોષી

દિલીપ ઘાસવાલા

રવીન્દ્ર પારેખ

યામિની વ્યાસ

વર્ષા ભટ્ટ

આરતી પરિતોષ

જુલી સોલંકી

પૂજા પટેલ

ધરતી શર્મા

તુષિત્રી વી પંડ્યા

વિશિષ્ટ વ્યક્તિઓને વિશિષ્ટ રીતે બિરદાવવા માટે પ્રસંગને અનુરૂપ શિલ્પ, મેમેન્ટો, તામ્રપત્ર, સન્માનપત્ર, સ્ટેચ્યુ, સ્ટેજ ડેકોરેશન, કટઆઉટ વિગેરે બનાવનાર

મહિલા ગૃહ ઉદ્યોગ
અમરેલી
(સુરત બાંચ)

અમરેલી
મો. ૯૮૯૮૯૮ ૫૫૫૫
સુરત
મો. ૯૭૨૭૭ ૨૨૧૨૨

પ્લોટ નં ૧ - જયમહાલક્ષ્મી સોસાયટી, ચોપાટી સામે, તુલસી હોટલની બાજુમાં, નાના વરાછા - સુરત

આજથી ગુજરાતમાં પતંગોત્સવ શરૂ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

અમદાવાદમાં કાંકરિયા કાર્નિવલ પૂરો થયો એ જ દિવસે ફલાવર-શો શરૂ થયો, રિવરફ્રન્ટ પર પતંગોત્સવની પણ શરૂ થઈ તૈયારીઓ, બીજી તરફ અમદાવાદના સીમાડે સરદાર પટેલ રિંગ રોડ પર પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી મહોત્સવ પણ ચાલી રહ્યો છે ગુજરાતના અમદાવાદમાં એક પછી એક નોનસ્ટોપ ઉત્સવોની વણઝાર શરૂ થઈ છે અને શહેરમાં ઉત્સવનો માહોલ છવાઈ ગયો છે. કાંકરિયા કાર્નિવલ પૂરો થયો એ જ દિવસે

ફલાવર-શો શરૂ થયો અને આ શો શરૂ થયો છે ત્યાં રિવરફ્રન્ટ પર પતંગોત્સવની તૈયારીઓ શરૂ થઈ ગઈ છે. ડાયાબિટીસનો અસલી દુશ્મન મળી ગયો સુગર લેવલ ઘટીને ૪ થઈ જાય છે ગુજરાતમાં વિધાનસભાની ચૂંટણી યોજાઈ એ સમયથી અમદાવાદમાં જાણે કે એક પછી એક ઉત્સવ આવી રહ્યો હોય એવો માહોલ સર્જાયો છે. પહેલાં વિધાનસભાની ચૂંટણી યોજાઈ, એ પછી પરિણામો આવ્યાં અને ત્યાર બાદ અમદાવાદના સીમાડે સરદાર પટેલ રિંગ રોડ પર પ્રમુખસ્વામી મહારાજ શતાબ્દી

મહોત્સવ શરૂ થયો છે. આ મહોત્સવ ચાલુ હતો એ સમયે જ કાંકરિયા લેક-ફ્રન્ટ પર કાંકરિયા કાર્નિવલ શરૂ થયો. આ કાર્નિવલ થર્ટી ફર્સ્ટ ડિસેમ્બરે પૂરો થયો એ જ દિવસે બીજી તરફ રિવરફ્રન્ટ, ઈવેન્ટ સેન્ટર ખાતે અમદાવાદ ફલાવર-શો શરૂ થયો છે. ફલાવર-શોની મહેક અને સૌંદર્ય સહેલાણીઓ માણે ત્યાં તો બીજી તરફ રિવરફ્રન્ટના મેદાનમાં પતંગોત્સવની તૈયારીઓ શરૂ કરી દેવામાં આવી છે. ૮ જાન્યુઆરીથી ગુજરાતમાં પતંગોત્સવ શરૂ થવા જઈ રહ્યો છે જે ઉત્તરાયણ સુધી ચાલશે.

અમદાવાદને મધમધાવી દે એવો ફલાવર-શો

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

ભરશિયાળે અત્યારે અમદાવાદીઓ માટે ઉત્સવોની

અહીં જાન્યુઆરી ફલાવર સ્કલ્પર્સ તૈયાર કરવામાં આવ્યાં છે. ઊંડતા હનુમાનજી કે લાર્ડફ-સાઈઝ પ્રાણીઓનાં ફૂલોનાં શિલ્પો જોવાની કલ્પનાને સાકાર

રોપામાંથી તૈયાર થયેલા ફલાવર-શોનો મધમધાટ તમને તરોતાજા કરી દેશે એની ગેરન્ટી અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા આયોજિત આ ફલાવર-શોમાં

ભાગ્યે જ જોવા મળે એવાં ઓર્કિડ, લિલિયમ, પીટુનિયા, ડાયનથસ, એમરન્થ લીલી, કેલે લીલી, ગજેનિયા, પોર્ટુલકાસિટિયા, વર્બના, મેરી ગોલ્ડ, એકેલિફા, કોલિયસ, એ, સિલ્વર ડસ્ટ, ડહાલિયા, સિલોસિયા, સાલ્વિયા રેડ જેવાં લગભગ ૧૫૦થી વધુ જાતિનાં ફૂલો તમને એક જ ગાર્ડનમાં જોવા મળશે. આ માટે ૧૦ લાખથી વધુ ફૂલછોડ રિવરફ્રન્ટની સજાવટમાં વપરાયા છે. મેંદોની વાડમાંથી બનાવેલી ઓલિમ્પિકની રમતોના સ્કલ્પર આકર્ષણનું કેન્દ્ર બન્યા છે. આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ થીમ સ્કલ્પર, ફલાવર પોટ, ફલાવર ટ્રી, ૨૦૦ ફુટ લાંબી ગ્રીન વોલ, ભગવાન ધન્વંતરિ, ચરક ઋષિની પ્રતિકૃતિએ ફૂલોના ચાહકોનું મન મોહ્યું છે. આ ફલાવર-શોમાં પહેલા જ દિવસે ફલાવર લવ ગેટ કપલ્સનું મન મોહી લીધું હતું. ફૂલોના બે મોટા ફલાવર લવ ગેટ પાસેથી કપલ્સ હટતા જ નથી. સેલ્ફી લેવા માટે તેમ જ ફોટો પડાવવા માટે અહીં જાણે કે મેળાવડો જામ્યો હોય એમ ભીડ જામી હતી. યંગસ્ટર્સ તો હોય જ, પણ સિનિયર સિટિઝન્સ પણ આ ફલાવર લવ ગેટ જોઈને રોમાંચિત થઈ ઊઠ્યા હતા. ૧૩ દિવસ ચાલનારો આ ફલાવર-શો તૈયાર કરવામાં લગભગ અઢી કરોડનો ખર્ચ થયો છે.

છે. જો તમે ફૂલોના રસિયા હો તો તમને ભાગ્યે જ જોવા મળે એવાં ઓર્કિડ, લિલિયમ, પીટુનિયા, ડાયનથસ, એમરન્થ લીલી, કેલે લીલી, ગજેનિયા, પોર્ટુલકાસિટિયા, વર્બના, મેરી ગોલ્ડ, એકેલિફા, કોલિયસ, એ, સિલ્વર ડસ્ટ, ડહાલિયા, સિલોસિયા, સાલ્વિયા રેડ જેવાં લગભગ ૧૫૦થી વધુ જાતિનાં ફૂલો તમને એક જ ગાર્ડનમાં જોવા મળશે. આ માટે ૧૦ લાખથી વધુ ફૂલછોડ રિવરફ્રન્ટની સજાવટમાં વપરાયા છે. મેંદોની વાડમાંથી બનાવેલી ઓલિમ્પિકની રમતોના સ્કલ્પર આકર્ષણનું કેન્દ્ર બન્યા છે. આઝાદી કા અમૃત મહોત્સવ થીમ સ્કલ્પર, ફલાવર પોટ, ફલાવર ટ્રી, ૨૦૦ ફુટ લાંબી ગ્રીન વોલ, ભગવાન ધન્વંતરિ, ચરક ઋષિની પ્રતિકૃતિએ ફૂલોના ચાહકોનું મન મોહ્યું છે. આ ફલાવર-શોમાં પહેલા જ દિવસે ફલાવર લવ ગેટ કપલ્સનું મન મોહી લીધું હતું. ફૂલોના બે મોટા ફલાવર લવ ગેટ પાસેથી કપલ્સ હટતા જ નથી. સેલ્ફી લેવા માટે તેમ જ ફોટો પડાવવા માટે અહીં જાણે કે મેળાવડો જામ્યો હોય એમ ભીડ જામી હતી. યંગસ્ટર્સ તો હોય જ, પણ સિનિયર સિટિઝન્સ પણ આ ફલાવર લવ ગેટ જોઈને રોમાંચિત થઈ ઊઠ્યા હતા. ૧૩ દિવસ ચાલનારો આ ફલાવર-શો તૈયાર કરવામાં લગભગ અઢી કરોડનો ખર્ચ થયો છે.

ઉત્તરાયણ તહેવારની શાનદાર ઉજવણી માટે મકાનોના ધાબા ભાડે આપવાનું બુકિંગ ફૂલ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

અમદાવાદની ઉત્તરાયણ પોળના મકાનોના ધાબા ભાડે આપવાની પરંપરા ચાલુ થઈ, દોઢ મહિના અગાઉ જ બુકિંગ ઉત્તરાયણના તહેવારની શાનદાર ઉજવણી માટે અમદાવાદ શહેર આખા ગુજરાતમાં પ્રખ્યાત છે. તેમાંય ખાસ કરીને અમદાવાદના પોળ વિસ્તારમાં કરાતી પતંગબાજીનો લોકોમાં અનેરો કેન્દ્ર જોવા મળી રહ્યો છે. કેટલાક સમયાથી આ એ તિહાસિક એવી પોળના મકાનોના ધાબા ઉત્તરાયણના દિવસે ભાડે આપવાની પરંપરા ચાલુ થઈ છે. એટલે કે પતંગબાજીનું આ પર્વ પોળના રહેવાસીઓ માટે આવકનું માધ્યમ પણ બન્યું છે મળતી વિગતો અનુસાર આ વખતે પતંગબાજી માટે ઉત્તરાયણના દિવસે પાંચ હજારથી ત્રીસ હજાર રૂપિયા સુધીમાં ધાબા ભાડે અપાયા છે. અમદાવાદમાં નાની-મોટી ૬૦૦થી વધુ પોળ છે. પરંતુ ખાડિયા વિસ્તાર, રાયપુર, સાંકડી શેરી તેમજ માણેકચોક આસપાસના વિસ્તારમાં પતંગબાજી માટે ધાબા ભાડે અપાય છે. મળતી વિગતો મુજબ ધાબા ભાડે રાખવા માટે એક-દોઢ મહિના અગાઉથી બુકિંગ થઈ જાય છે. બહારના કે પછી બહારગામથી ખાસ અમદાવાદમાં ઉત્તરાયણ ઉજવવા માટે આવતા પરિવારો ધાબાના બુકિંગ કરે

છે. અલબત્ત, આ બુકિંગ કોમર્શિયલ ધોરણે નથી હોતું, પરંતુ ઓળખાણ અને સંબંધોના આધારે ધાબા ભાડે રખાય છે. સવારાથી સાંજ સુધી ધાબુ ભાડે રાખવા માટે લોકો પાંચ, દસ, પંદરાથી માંડી ત્રીસ, પાંત્રીસ હજાર રૂપિયા સુધીની રકમ આપે છે. આ પૈસામાં ધાબાનું ભાડુ ઉપરાંત બપોરે ઉંધીયુ, પુરી, મીઠાઈના ભોજન તાથા ચીકી, તલ-મમરાના લાડુ સહિતના નાસ્તાની પણ વ્યવસ્થા હોય છે. એતિહાસિક રીતે મહત્વ ધરાવતા ખાડિયા વિસ્તારના હેરિટેજ મકાનોના ધાબા સ્થાનિક રહીશો માટે આવી રીતે આવકનું માધ્યમ બન્યા છે. મિત્રતામાં ધાબા પતંગ ચગાવવા માટે આપીએ છીએ: સ્થાનિકો પોળ વિસ્તારના સ્થાનિક રહેવાસીઓ જણાવે છે કે, અમે મિત્રતા કે સંબંધમાં અમારા ધાબા પતંગ ચગાવવા માટે આપીએ છીએ. પોળ વિસ્તારમાં ઉત્તરાયણના પર્વની ઉજવણીનું વિશેષ મહત્વ રહેલું છે. આ એતિહાસિક વિસ્તારનું લોકોમાં આકર્ષણ હોય છે. માટે લોકો અહીં પતંગબાજી માટે આવે છે. કદાચ કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા કોઈ ગ્રુપ પાસેથી પૈસા લેવામાં આવતા હોય તો તે ભોજન, નાસ્તો સહિતની વ્યવસ્થાના હોય છે, કોમર્શિયલ આશય હોતો નાથી.

જો તમે દક્ષિણ ભારત ફરવા જવાનું આયોજન કરતા તો તમારી પાસે સારી તક છે

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

જો તમે દક્ષિણ ભારત ફરવા જવાનું આયોજન કરતા તો તમારી પાસે સારી તક છે. તમારા માટે સસ્તું અને સારું ટુર પેકેજ લઈને આવી છે. દક્ષિણ ભારતનું આ ટુર પેકેજ આઠ રાત અને નવ દિવસનું છે. આ પેકેજ ૨૪ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૩થી શરૂ થશે. અહીં ત્રણે સમયનું મીલ બ્રેકફાસ્ટ, બ્રેકફાસ્ટ, અને ડિનર મળશે. યાત્રીઓને ટ્રેનમાં સ્લીપર અને થર્ડ એસીમાં યાત્રા કરવા મળશે. પ્રવાસીઓ રાજકોટ, સાબરમતી, વડોદરા, કલ્યાણ અને પુણે રેલવે સ્ટેશનથી ટ્રેન પકડી શકે છે. આ ટુર પેકેજનો ખર્ચ ૧૩,૮૦૦થી

શરૂ થશે. જો તમે સ્લીપર ક્લાસ સ્ટાન્ડર્ડ કેટેગરી લો છો તો તમારે વ્યક્તિદીઠ ૧૫,૩૦૦નો ખર્ચ થશે. થર્ડ એસી લેવા પર તમને રૂ. ૨૩,૮૦૦નો વ્યક્તિદીઠ ખર્ચ થશે. આ ટુર પેકેજ માટે ની વેબસાઈટ વિગતવાર માહિતી મળી શકશે. અહીં સરકારી કર્મચારી નો લાભ મેળવી શકે છે.

રાધેમા સામે ઘરેલુ-હિંસાની કાર્યવાહી મુંબઈ-કોર્ટે પડતી મૂકી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

સ્વયંઘોષિત 'દેવીમા' રાધેમા સામે એક મહિલાએ નોંધાવેલી ઘરેલુ હિંસાના કેસમાં શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહીને અહીંની એક સેશન્સ અદાલતે પડતી મૂકી દીધી છે. તે સ્ત્રીએ રાધેમા વિરુદ્ધની ફરિયાદમાં એવો આક્ષેપ કર્યો હતો કે પોતાને ત્રાસ આપવા માટે પોતાનાં સાસરિયાઓને રાધેમા ખોટી સલાહ આપતાં હતાં. પાંચ વર્ષ પહેલાં મુંબઈની એક મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટે આ કેસમાં રાધેમાને નિર્દોષ જાહેર કરવાનો ઈનકાર કર્યો હતો. પીઠિત મહિલાએ બોરીવલી મેજિસ્ટ્રેટને એમ કહ્યું હતું કે રાધેમાનાં કહેવાથી પોતાનાં સાસરિયાં એની પર ઘરેલુ

હિંસા કરતા હતા. પોતે જ્યારે સાસરાનાં ઘેર ગઈ હતી ત્યારે એની પર હિંસા આચરવામાં આવી હતી. તેથી એ સ્ત્રીએ દાવો કર્યો હતો કે રાધેમા સામે મહિલાઓને ઘરેલુ હિંસા સામે રક્ષણ આપતા કાયદા અંતર્ગતની કાર્યવાહી કરવામાં આવે. રાધેમાએ ત્યારે આ કેસમાં પોતાને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવે એવી માગણી કરી હતી, પણ મેજિસ્ટ્રેટે કહ્યું હતું કે એમણે રાધેમા સામેનાં આક્ષેપો પર વિચાર કર્યો છે અને એમની સામેની કાર્યવાહી પડતી નહીં મૂકાય. એટલે રાધેમા ૨૦૧૭માં સેશન્સ કોર્ટમાં અપીલ કરી હતી. ત્યાં એમણે એવી દલીલ કરી હતી કે પોતે ફરિયાદી મહિલા સામે કોઈ પ્રકારની ઘરેલુ હિંસા કરી નથી કે તે મહિલા સાથે એમના કોઈ ઘરેલુ સંબંધ

પણ નથી. એડિશનલ સેશન્સ જજ એસ.એન. સાળવેએ પોતાના ઓર્ડરમાં કહ્યું છે કે, પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ ઘરેલુ સંબંધ અસ્તિત્વમાં જ નહોતો. માત્ર સાથે રહેવાને સંબંધ તરીકે લેખાવી ન શકાય. રાધેમાને કાયદા અંતર્ગત ઘરેલુ રિલેશનશિપની વ્યાખ્યા અંતર્ગત મૂકવાનું મેજિસ્ટ્રેટનું અનુમાન ખોટું હતું.

શાર્ક ટેક્ઝમાં વપરાતા શબ્દો સમજો

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

શાર્ક ટેક ઇન્ડિયા સીઝન ૨ શરૂ થઈ ગઈ છે. કેટલીક પારિભાષા જે શોમાં વાપરવામાં આવે છે તે બિઝનેસને લગતી

પ્રવૃત્તિ ઝડપથી પાર પાડવામાં આવે છે. સામાન્ય રીતે આપણે એને ફાસ્ટ ફૂડ રેસ્ટોરન્ટ તરીકે જાણીએ છીએ. ઉદાહરણ તરીકે, મેકડોનાલ્ડ્સ, ડોમિનોઝ, બર્ગર કિંગ, સ્ટારબક્સ, વગેરેનો સમાવેશ

કન્ઝ્યુમર (બી ટુ સી) રિટેલ વેચાણ વ્યૂહરચનાનો એક એવો પ્રકાર છે જ્યાં કોઈ બિઝનેસ ઉત્પાદનનું માર્કેટ, વેચાણ અને શિપિંગ કરશે સીધું ગ્રાહકને કરશે. સામાન્ય રીતે કોઈ પણ ઉત્પાદન હોય, આપણે જાણીએ છીએ કે કંપનીથી ગ્રાહકો સુધી વચેટિયાઓ (મિડલમેન) જેમકે ડિસ્ટ્રિબ્યુટર્સ, હોલસેલર્સ અને રિટેલર દ્વારા પહોંચે છે એનાથી વિપરીત ડી ટુ સીની સિસ્ટમ પ્રમાણે વેચાણ કોઈપણ વચેટિયાઓને ટાળીને વિતરણ પ્રક્રિયાને સુવ્યવસ્થિત અને ડાઈરેક્ટ કરવાનું છે. આમ કરવાથી ડી ટુ સી કંપનીઓને પરંપરાગત રિટેલ બિઝનેસ મોડલનો ઉપયોગ કરતા બ્રાન્ડ્સ કરતાં નીચા ભાવે પ્રોડક્ટ્સ ઓફર કરવાનું પરવડે છે તેમને સમગ્ર પ્રક્રિયા પર વધુ નિયંત્રણ રાખવાની મંજૂરી આપે છે અને ગ્રાહક સાથે સીધા સંપર્કમાં રહેવાનો ફાયદો થાય છે. એ પણ હકીકત છે કે આ પ્રકારનો બિઝનેસ મોટેભાગે નાના પાયે અથવા ઓનલાઈન કરવાનો શક્ય બને છે. શાર્ક ટેક્ઝમાં બોટ કંપનીના અમન ગુમા ડી ટુ સીમાં નિપુણતા ધરાવતો દેખાય છે.

કહીએ તો, રોકાણ પર વળતર એ ટકાવારી તરીકે દર્શાવવામાં આવેલ નાણાકીય ડેટા છે અને તેના ખર્ચને સંબંધિત રોકાણની નફાકારકતા નક્કી કરવા માટે વપરાય છે. તે તેની વૈવિધ્યતા અને સરળતાને કારણે લોકપ્રિય મેટ્રિક છે. આર. ઓ. આઈ.

સ્પર્ધકો બોલતા હોય છે કે અહીં આવતા પહેલા અમે સીડ રાઉન્ડ પૂરો કરી દીધો છે. ત્યારે શાર્કસને એ જાણવામાં રસ હોય છે એ રાઉન્ડમાં શું થયું. સીડ રાઉન્ડ એ બિઝનેસનો પ્રારંભિક ફાઇનાન્સિંગ છે.

૧૦. કન્વર્ટિબલ નોટ કન્વર્ટિબલ નોટ એ ટૂંકા ગાળાનું દેવું છે જે ઇક્વિટીમાં રૂપાંતરિત થાય છે. સીડ ફાઇનાન્સિંગના સંદર્ભમાં, ચિરાણની શ્રેણી એ રાઉન્ડની

પ્રારંભિક પસંદગીના સ્ટોક ફાઇનાન્સિંગના ભાગ રૂપે પસંદગીના સ્ટોકના શેર મેળવે છે. કન્વર્ટિબલ નોટધારકોને ભાગ્યે જ નિયંત્રણ અધિકારો આપવામાં આવે છે.

ચાલુ/બંધ કરે છે. ઉદાહરણ તરીકે નેટફ્લિક્સ કે હોટ સ્ટાર સબસ્ક્રિપ્શન-આધારિત સેવા આપતું હોવાથી વધુ સરળતાથી ચર્ન રેટની ગણતરી કરી શકે છે.

મેનેજમેન્ટ
મેજિક

ડૉ. રિદ્ધિશ એન. જોષી,
મો. ૯૮૨૫૫૦૪૫૯૯, ઈમેલ: riddhish2@gmail.com

છે જ્યારે કેટલીક ચોક્કસ ઇન્ડસ્ટ્રીને લગતી છે. ગયા અઠવાડિયે એમના કેટલાક શબ્દો જેવાકે વેલ્યુએશન, ઇક્વિટી, રેવેન્યુ, પ્રી-રેવેન્યુ કંપની, બુટસ્ટ્રેપ / બુટસ્ટ્રેપ કંપની જેવા શબ્દો આપણે સમજ્યા. આ સિવાય બીજા કેટલાક શબ્દો જે આ શોમાં વારંવાર ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે તેનો અર્થ સમજીએ.

થાય છે. ક્યુ. એસ. આર. રેસ્ટોરન્ટ્સ નિયમિત, મોડ્યુલર અને કાર્યક્ષમ પદ્ધતિઓ ધરાવવા માટે નિર્દેશિત કરવામાં આવે છે જે તેમને ઓર્ડર પરિપૂર્ણતાના લીડ ટાઈમને ઘટાડવામાં મદદ કરે છે. સામે છેડે ગ્રાહકો પણ એવી અપેક્ષા રાખે છે કે ગુણવત્તા જાળવી રાખવામાં આવે. શાર્ક ટેક્ઝમાં ઘણા રેસ્ટોરન્ટ્સના વિચાર સાથે આવતા સ્પર્ધકોને તેને લગતા પ્રશ્નો પૂછવામાં આવે છે.

૭. ડી ટુ સી ડી ટુ સી (ડાયરેક્ટ-ટુ-કન્ઝ્યુમર, અથવા ડાયરેક્ટ-૨-કન્ઝ્યુમર) એ બિઝનેસ-ટુ-

નો ઉદ્દેશ્ય આપેલ રોકાણ પર તેની કિંમત વિશે વળતરની રકમનું સીધું મૂલ્યાંકન કરવાનો છે. આર. ઓ. આઈ. એક લોકપ્રિય નફાકારકતા મેટ્રિક છે જેનો ઉપયોગ બિઝનેસ કેટલું સારું પ્રદર્શન કર્યું છે તેનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે થાય છે.

રાઉન્ડ છે. સ્થાપકો માટે આખરે તેમનો વ્યવસાય અને તેનું ઉત્પાદન શરૂ કરવા માટે આ રાઉન્ડ નિર્ણાયક બની શકે છે. સામાન્ય રીતે, આમાં કન્વર્ટિબલ નોટ (આપણે આગળ સમજીએ)નો સમાવેશ થાય છે કારણ કે વ્યવસાયના ખર્ચનું ચોક્કસ મૂલ્યાંકન નક્કી કરવું મુશ્કેલ બની શકે

સમાપ્તિ પર દેવું સામાન્ય રીતે પસંદગીના શેરમાં રૂપાંતરિત થાય છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, રોકાણકારો તેના ભંડોળના પ્રથમ રાઉન્ડ તરીકે સ્ટાર્ટઅપને નાણાં ઉછીના આપે છે; અને પછી વ્યાજ સાથે તેમના પૈસા પાછા મેળવવાને બદલે, રોકાણકારો નોંધની શરતોના આધારે સ્ટાર્ટઅપના

૧૧. ચર્ન રેટ સરળ ભાષામાં ચર્ન રેટ એટલે હાલના ગ્રાહકોનો કંપનીના ઉમાદનો ખરીદવાનું બંધ કરવાનો દર. જેમકે પાછળ વર્ષે મારી કંપનીમાંથી કુલ ૧૦૦૦ ગ્રાહકોએ ઉત્પાદનો કે સેવા ખરીદી અને એમાંથી આ વર્ષે લગભગ ૧૦૦ ગ્રાહકોએ મારા ઉત્પાદનો કે સેવા ખરીદવાનું બંધ કર્યું તો ચર્ન રેટ ૧૦% ગણાય. ચર્ન રેટ સામાન્ય રીતે સંખ્યામાં ગણતરીમાં લેવામાં આવતો નથી પરંતુ ટકાવારી દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે. ચર્ન રેટ જાણવો સામાન્ય બિઝનેસ માટે થોડો અઘરો છે પરંતુ આ સબસ્ક્રિપ્શન-આધારિત ઉત્પાદનો/સેવાઓને વધુ સરળતાથી લાગુ પડે છે. નહિતર, તે નક્કી કરવું મુશ્કેલ બની શકે છે કે કેટલા અનન્ય વપરાશકર્તાઓ ખરેખર ઉત્પાદન/સેવાનો ઉપયોગ

૧૨. પેટન્ટ ઘણીવાર સ્પર્ધકો શાર્કસને જણાવતા હોય છે કે અમારી પાસે અમુક પેટન્ટ્સ છે અને એનાથી શાર્કસ પ્રભાવિત પણ થતા જણાય છે. પેટન્ટ એ ઘણા બધા પ્રકારની બૌદ્ધિક સંપત્તિ (ઈન્ટેલેક્ટ્યુઅલ પ્રોપર્ટી)માની એક છે. પેટન્ટ એ સરકારી સંસ્થા દ્વારા શોધકને આપવામાં આવેલ મિલકતનો અધિકાર છે. નવીનતાની સંપૂર્ણ જાહેરાતના બદલામાં, શોધક ચોક્કસ સમય માટે પેટન્ટ પ્રક્રિયા, ડિઝાઇન અથવા શોધના વિશિષ્ટ અધિકારો મેળવે છે જે એમની પરવાનગી વગર બીજું કોઈ ઉપયોગ કરી શકે નહીં. પેટન્ટ કંપનીને એક સ્પર્ધાત્મક લાભ આપે છે અને તે લાંબાગાળા સુધી એમની સાથે રહે છે. આવતા અંકમાં આપણે બીજા કેટલાક શબ્દો વિષે ચર્ચા કરશું. - ભાગ ૧૨૯

ઓશીકું

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

મારું એકલતાનું સાથી મારું - ઓશીકું
મારું પ્રિય મારું અંગત મારું - ઓશીકું
સુખદુઃખનું ભાગીદાર મારું - ઓશીકું

ઓશીકું મારું એવું છે કે હું જ્યારે ચારે તરફથી દુઃખથી ઘેરાયેલી હોઉં, મારી વાત કોઈ સાંભળવા તૈયાર ના હોય, ગમે તે ગતકડાં કરીને મનનો બળાપો ઠાલવવા જાઉં. ત્યારે ઓશીકા સાથે વાત કરીને હળવી થઈ જાઉં છું. ઘણીવાર બહુ દુઃખના લીધે આખી રાત ઊંઘ નથી આવતી અને ક્યારેક ધવારે ખુશીના લીધે પણ સવાર પડવાની રાહ જોતાં હોય છીએ. આ બધાંનું સાક્ષી હોય છે ઓશીકું. અન્યથા બધું મિથ્યા છે. જેમ કે માનવ સંબંધોમાં દીકરીના જીવનમાં એના પપ્પા સૌથી નજીક હોય છે. લગ્ન પછી એનો

પતિ. પણ જો પતિ ના સમજી શકે તો હૈયાની વાત કોને કરવી? દીકરી માટે એના પપ્પા સૌથી મહત્વના અને નજીકના વ્યક્તિ હોય છે. પપ્પા હોય ત્યારે દીકરી પોતાની બધી વાત પપ્પાને કહેતી હોય છે. પપ્પાની અણધારી વિદાય થાય પછી દીકરી ઘણી એકલતા અનુભવે છે. આ રંગબદલતી દુનિયામાં કોના પર વિશ્વાસ કરવો એ મોટી ગડમથલ હોય છે. તે સમયે ઓશીકું જ સાચું સાથીદાર બને છે. ઓશીકું -- જેના પર તમે ગુસ્સે થઈને એને ધડાધડ મારી શકો છો. ઓશીકું -- જો કોઈ તમને સમજતું નથી. એકદમ દુઃખી થાવ તો એકલતામાં રડી રડીને ઓશીકું પલાળી શકો છો. ઓશીકું -- તમે જ્યારે ખુશ હો, આનંદમાં હોય ત્યારે ઓશીકાને સુમી શકો છો. જકડીને આલિંગન આપી શકો છો. ઓશીકું -- જે આપણને ફક્ત ને ફક્ત આપે જ છે. કશું માગતું નથી! હાલનાં સમય પ્રમાણે દરેક સંબંધ કંઈને કંઈ ભોગે જ કાયમ રહે છે ત્યારે એક એવું નિર્જીવ ઓશીકું જે ખુદમાં ઓતપ્રોત છે. એ આપણા કામનું છે.

તે બલે સંભળાતા નથી, છતાંય ઘણું બધું કહી જાય છે. તમારાં કરેલાં વર્તનથી જો લોકો ખુશ હોય નકારાત્મક પડઘો પડશે, તે એક ભયાનક ચીસ હશે જે તમને કાનથી કદાચ નહીં સાંભળવા મળે પરંતુ તે તમારી સાથે રોજખરોજના વ્યવહારમાં અનુભવવા મળશે! તમને જે પણ લાગણી હોય તે અમુક સમયાંતરે બોલી નાખવી જોઈએ દર વખતે બધી વાતો મનથી મન સુધી નથી પહોંચતી! પરંતુ જો તમે બોલીને તમારી લાગણીનો એકરાર કરશો, તો મનમાં જે અમુક બાવાઓ જામી ગયાં હશે તે નિકળી જશે, અને અમુક વાતોની જે ગાંઠ વળી ગઈ હશે: જે ગુંચ વળી ગઈ હશે તે ઉકેલાઈ જશે! તમારાં લાગણીઓના પડઘાં ક્યારેક તમારે બોલીને પણ

બે પ્રેમીઓ ઓશીકાનું રૂ કાઢીને રૂમમાં ઉડાડે છે. ત્યારે ઓશીકું પોતાનું અસ્તિત્વ ખોઈને પણ આનંદ કરાવી જાય છે. ભાઈ-બહેન જો ઝગડો ઓશીકાથી કરતા હોય તો કોઈપણ જાતના નુકશાન વગર મીઠો ઝગડો શાંત થાય છે. ભાઈ-બહેનોમાંથી કોઈને પણ હાની થતી નથી. મારી અઢી વર્ષની દીકરાની દીકરી ગેલમાં હોય ત્યારે ઓશીકા ફેંકે છે અને પાછા ઊઠાવીને સોફા પર મૂકે છે. નીચે મૂકીને ઓશીકા પર ફૂટે છે. એવી નિર્દોષ રમતો કરે છે. શેશવની આ કરામત જોઈને મન ક્ષણભરમાં આનંદિત થઈ જાય છે. એકલતા અને અભાવ દૂર કરતું - ઓશીકું જન્મ પછીથી જરૂર પડતી એ - ઓશીકું મૃત્યુ પછી શૈયામા ગાદલાં સંગ રાખે - ઓશીકું. દરેક માનવીનું જન્મથી લઈને મૃત્યુ પર્યંતનું સાથીદાર - ઓશીકું અને છેવટે, સઘળી દુનિયાદારી કોરણે મુકાવી ચિતને શાંત પાડી મીઠી નીંદરમાં સ્વપ્ન સહેલ કરાવવામાં સફળ થાય છે મારું બ્લાલું ઓશીકું!

- બીના એન પીઠડીયા, વૈદેહી અમદાવાદ

લાગણીઓનો પડઘો

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

આવે છે, ત્યારે પહેલી વ્યક્તિનું મન દુભાય છે. અને બીજી વ્યક્તિ કે જે વિશ્વાસઘાતી બની હતી, તે આ વાત સમજે કે ન સમજે; તેણે જાણતાં અજાણતાં કોઈનું ખરાબ કર્યું હોય, બીજાની લાગણી દુભાવી હોય તો તેની સાથે સારું નથી બનતું. તેને તેનાં કર્મનું ફળ સમય જ આપે છે. એટલે જ જાણતાં કે અજાણતાં કોઈની પણ લાગણી ન દુભાયા તેનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ કેમ કે આપણે હજાર સારાં કામ કરીને પણ જો એક ખરાબ કામ કરી લઈએ તો તે એક ખરાબ કામ આખું જીવન બદલી શકે છે ત્યારે તે સમયે આપણાં કારેલાં સારા કાર્યો કોઈને નહીં દેખાય!

લાગણીનાં પડઘાં પડે છે તે બલે સંભળાતા નથી, છતાંય ઘણું બધું કહી જાય છે. તમારાં કરેલાં વર્તનથી જો લોકો ખુશ હોય નકારાત્મક પડઘો પડશે, તે એક ભયાનક ચીસ હશે જે તમને કાનથી કદાચ નહીં સાંભળવા મળે પરંતુ તે તમારી સાથે રોજખરોજના વ્યવહારમાં અનુભવવા મળશે! તમને જે પણ લાગણી હોય તે અમુક સમયાંતરે બોલી નાખવી જોઈએ દર વખતે બધી વાતો મનથી મન સુધી નથી પહોંચતી! પરંતુ જો તમે બોલીને તમારી લાગણીનો એકરાર કરશો, તો મનમાં જે અમુક બાવાઓ જામી ગયાં હશે તે નિકળી જશે, અને અમુક વાતોની જે ગાંઠ વળી ગઈ હશે: જે ગુંચ વળી ગઈ હશે તે ઉકેલાઈ જશે! તમારાં લાગણીઓના પડઘાં ક્યારેક તમારે બોલીને પણ

તો તે એક સકારાત્મક પડઘો પડશે કહેવાય અને કોઈ એક વ્યક્તિ કે જે તમારી નજીક હોય તે નાખુશ હોય ને, તો તે લાગણી નો

પાડવા પડશે બસ તમારે એ વિચારવાનું છે કે તમારે ક્યારે બોલવું શું! બાકીના સમયે માત્ર મનથી મન સુધી વાતો કરશો તે લાગણી તો વાયરલેસ વાઈફાઈ જેવું છે. સિગ્નલ એક્ટિવ હશે, હંમેશા એક્ટિવેટેડ રહેશે અને તમારો મેસેજ પહોંચી પણ જશે સામેવાળી વ્યક્તિ સુધી! બોલીને એકરાર કરવાની ત્યારે જ જરૂરી બની જશે જ્યારે સિગ્નલ થોડું નબળું પડી જાય! ધ્યાન રાખજો કે આ સિગ્નલ સદાય સક્રિય રહે; આ સાથે હું મારી કલમને વિરામ આપું છું. - પૂજા અનિલકુમાર પટેલ (ચીકી) અમદાવાદ

પાડવા પડશે બસ તમારે એ વિચારવાનું છે કે તમારે ક્યારે બોલવું શું! બાકીના સમયે માત્ર મનથી મન સુધી વાતો કરશો તે લાગણી તો વાયરલેસ વાઈફાઈ જેવું છે. સિગ્નલ એક્ટિવ હશે, હંમેશા એક્ટિવેટેડ રહેશે અને તમારો મેસેજ પહોંચી પણ જશે સામેવાળી વ્યક્તિ સુધી! બોલીને એકરાર કરવાની ત્યારે જ જરૂરી બની જશે જ્યારે સિગ્નલ થોડું નબળું પડી જાય! ધ્યાન રાખજો કે આ સિગ્નલ સદાય સક્રિય રહે; આ સાથે હું મારી કલમને વિરામ આપું છું. - પૂજા અનિલકુમાર પટેલ (ચીકી) અમદાવાદ

પ્રોપર્ટી માલિકે ઘરભાડા પર જીએસટી ચૂકવવો નહીં પડે

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

જાન્યુઆરી, ૨૦૨૩થી રજિસ્ટર્ડ નિવાસી ફ્લેટ ભાડે આપવા પર પ્રોપર્ટી માલિકે કોઈ પ્રકારનો ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ જીએસટી ચૂકવવો નહીં પડે. જોકે આ સુવિધા તો જ ઉપલબ્ધ થશે જો પ્રોપર્ટીનો ઉપયોગ વ્યક્તિગત ધોરણે નિવાસી ઉપયોગ માટે જ કરાશે. સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ઇન્ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ એન્ડ કસ્ટમ્સ વિભાગે આપેલી માહિતી અનુસાર,

જો કોઈ પ્રોપર્ટી માલિકે તેની જગ્યા કોઈ વ્યક્તિને રહેવાના ઉપયોગ માટે આપી હશે તો એણે ૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૩થી જીએસટી ચૂકવવો નહીં પડે. એ શરતે કે તે પ્રોપર્ટી વ્યક્તિને માત્ર રહેવાના કારણસર જ આપવામાં આવી હોવી જોઈએ. તદ્દપરાંત, જો પ્રોપર્ટીનો ઉપયોગ ઓનરશિપ માટે કરવામાં આવતો હશે તો તેના માલિકે રિવર્સ ચાર્જ યંત્રણાના આધારે ૧૮ ટકાના દરે જીએસટી ચૂકવવો પડશે.

કોઈ મેરે દિલ સે પૂછે તિરે તીર-એ-નીમ-ક્ષા ક્રો, યે ખલિશ ક્ષાં સે હોતી જે જિગર કે પાર હોતા.

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

ગાલિબ (કેટલાક અર્થોઃ નીમ એટલે અડધું, કશ એટલે બેંચાયેલું, ખલિશ એટલે પીડા, દુઃખ.) મિર્ઝા ગાલિબનો જન્મ ૨૭ ડિસેમ્બર, ૧૭૯૭માં આગ્રામાં. ઉર્દૂના આ મહાન શાયરે આ અદ્ભુત શેર કહ્યો છે. પ્રેમ પીડા જ આપે છે, તે વાત અહીં ઠાવકાઈથી કહેવાઈ છે. પ્રેમીએ જે તીર પ્રેમથી, પ્રેમનું માર્પું છે તે કેવું છે તે કોઈ મારાં

હેયાને(પ્રેમિકાને)પૂછે. તારા અડધા બેંચાયેલા તીરનાં છૂટવાથી થયું છે એવું કે એ આરપાર નીકળવાને બદલે હૃદયમાં ખૂંપી ગયું છે. એ નીકળતું નથી એની પીડા છે. એ પીડા ન હોત, જો તીર આરપાર નીકળી ગયું હોત ! આ તો અડધું બહાર છે ને અડધું અંદર, એટલે નથી જવાતું કે નથી મરાતું. પ્રેમ એટલો વિભ્રજ કરે છે કે એ નથી જીવવા દેતો કે નથી મરવા દેતો- એ વાત ગાલિબે આ શેરમાં વીંધી નાખતી તીક્ષ્ણતાથી કહી છે. - રવીન્દ્ર પારખ

ગમતીલું

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

ક્યારેક ગમતીલું ઓચિંતું રસ્તામાં મળી જાય, તો ક્યારેક ગમતીલાના દિદારનો સંયોગ થાય! નજરો મળે એવી ને લાગણીઓ ઠરીકામ થાય, અંત નહીં અંનત આનંદદાયી પળોની પ્રાપ્તિ થાય!

અમારો સ્નેહાળ સંબંધ અદકેરો રહે સલામત, થાય એવી ઈશાની અસીમ કૃપાનો સાક્ષાત્કાર થાય! દિલમાં તું જ રહે ને ગમે તારો જ સાથ હરપળ, એવી પ્રેમની ભાવનામાં રહીને ચિત તલ્લીન થાય! પ્રેમ પારસમણીનાં સ્પર્શે મારું તન મન કંચન થાય, ગજબની અસર થઈ જાય ને મન પ્રેમભાવન થાય! - બીના એન પીઠડીયા, "વૈદેહી"

બચનોની પ્રીત

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ

તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

મોસમની અસર કૂંક એવી થઈ ગઈ, શમણાં સજેલી સાંજે તુજને મળાવી ગઈ ! નજર સાથે નજર કૂંક એવી મળી ગઈ, નજરનાં આલિંગને પાંપણો શરમાઈ ગઈ ! રાજીવો મનમાં ને શાંતિ

કૂંક એવી થઈ ગઈ, હૃદયને શાંતા આપતી મનભાવન પળ થઈ ગઈ ! હૈયા સંગ હૈયાને વાત કૂંક એવી કળી ગઈ, એકમેકનાં સ્પર્શથી ગાલે લાલીમાં છવાઈ ગઈ ! શુ કહું હૈયાની હાલત કૂંક એવી થઈ ગઈ, અધરે સ્મિત આપ્યું ને નયનોથી દિલ હરી ગઈ !

પ્રેમ ભાવમાં કૂંક એવી ગરકાવ થઈ ગઈ, વ્હાલથી નીતરતો સ્નેહરસ સદાને પામી ગઈ ! નયનોની પ્રીત કૂંક એવી બહારથી થઈ ગઈ, ભોળા હૈયાનાં એ પ્રેમથી બેહાલ થઈ ગઈ ! - બીના એન પીઠડીયા, વૈદેહી અમદાવાદ, વસ્ત્રાલ

બહુમતીથી લેવાયેલા નિર્ણયો બંધનકર્તા હોય તો પણ, તે યોગ્ય હોય જ એ જરૂરી નથી...

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩
- રવીન્દ્ર પારેખ

આમ તો હાઈકોર્ટે આપેલો ચુકાદો માન્ય ન હોય તો તેને સુપ્રીમમાં પડકારી શકાય છે, પણ ક્યાંક તો અટકવાનું હોય છે એટલે સુપ્રીમનો ચુકાદો તો માથે ચડાવવાનો રહે જ છે. કદાચને સુપ્રીમનો ચુકાદો માન્ય ન હોય તો પણ તેને પડકારી શકાતો નથી. તેનો અર્થ એવો પણ નહીં જ કે સુપ્રીમનો ચુકાદો દરેક વખતે યોગ્ય જ હોય. એવું પણ ક્યારેક બને છે કે સુપ્રીમની બેન્યના બધા જ જજ સર્વાનુમતે નિર્ણય લઈ શક્તા નથી ને ત્યારે અલગ પડતા જજના ચુકાદા સિવાયના મતોના આધારે, બહુમતીએ ચુકાદો અપાય છે. ઘણીવાર એવા ચુકાદાઓ પણ આવે છે કે આશ્ચર્ય થાય, આઘાત લાગે, પણ એ સુપ્રીમકોર્ટનો ચુકાદો છે એટલે તેને માન આપવું જ પડે, ભલે પછી એ ચુકાદો કોઈને યોગ્ય લાગે કે ન લાગે.

જમકે, સુપ્રીમનો એક ચુકાદો એવો આવ્યો કે થિયેટરમાં બહારથી ખાદ્ય સામગ્રી લઈ જઈ શકાય નહીં ને જરૂર પડે તો થિયેટરમાંથી જ જે તે સામગ્રી ખરીદવાની રહે. થિયેટર માલિકની સત્તા જ ત્યાં ચાલે ને તેનાં નીતિનિયમોને જ પ્રેક્ષકોએ પાળવાના રહે. પ્રેક્ષકોને ટીક ન લાગે તો તે થિયેટરમાં ન જવા કે જઈને ત્યાંની સામગ્રી ન ખરીદવા માટે મુક્ત છે. આ સુપ્રીમકોર્ટનો ચુકાદો છે એટલે તે દરેકને બંધનકર્તા રહે જ, છતાં સાધારણ માણસને સવાલો તો થાય જ છે. થિયેટરનો માલિક સ્વતંત્ર છે ને તે પોતાના વિસ્તારમાં મન ફાવે તે ભાવ લઈ શકે, તો પ્રેક્ષક પણ સ્વતંત્ર છે, તે પણ ભારતનો જ નાગરિક છે એવું, નહીં? તે થિયેટર માલિકે યાદ નથી રાખવાનું? અલબત્ત ! એ અંગે સુપ્રીમે કોઈ ફોડ પાડ્યો નથી. પ્રેક્ષકને થિયેટર માલિક પોતાની વસ્તુઓ ખરીદવાનું સીધું કે આડકતરં દબાણ ઊભું ન કરી શકે એવું ખરું કે કેમ? એવું દબાણ એટલે ઊભું થાય છે, કારણ, બહારથી વસ્તુઓ ન લાવવાની પ્રેક્ષકોને ફરજ પાડવામાં આવે છે. અહીં એવી દલીલ થઈ શકે કે પ્રેક્ષકોને થિયેટરમાં જવાનું ફરજિયાત નથી, એ બીજે જઈ શકે, પણ બીજે ક્યાં જાય? ત્યાં પણ આવા જ માલિકો હોવાનાને ! એનું પાછું એસોસિએશન હોય, એ ઓછું જ સસ્તું આપવાના હતા !

ફરછી ગાજર મરચાં

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

સામગ્રી: ૩ મોટાં ગાજર ૧૦ નંગ મોળા મરચાં ૧ નંગ લીંબુ ૫૦ ગ્રામ રાઈના કુરિયા ૨૫ ગ્રામ મેથી કુરિયા ૩ મોટી ચમચી ગોળ, ૧ ચમચી લીંબુનો રસ મીઠું મરચું હળદર તેલ રીત : સૌ પ્રથમ ગાજરને ધોઈ છાલ છોલી નાનાં લાંબા કટકા કરો. હવે મરચાને પણ લાંબા કટકા કરી લો. લીંબુને ચાર ફાંડ કરો. હવે બધાને એક બાઉલમાં લો તેમાં મીઠું લીંબુ નો રસ નાખી ચાર કલાક રાખો. પછી તેને એક કપડાં પર કોરા કરી લો. હવે એક બાઉલમાં ગાજર, મરચાં અને લીંબુનાં ફાંડ લો તેમાં તેલ મીઠું મરચું રાઈના કુરિયા મેથી કુરિયા અને ગોળ તેલ નાખી

કાગડા તો કાળા જ હોવાનાને ! એ જો સસ્તું ને સારું આપતાં હોય તો કોઈ બહારથી લાવે જ શું કામ? આ તો સસ્તું લાવવા ન દેવું અને મોંઘું ખરીદવાની ફરજ પાડવી ! આ યોગ્ય છે? એ સાચું કે એ થિયેટર છે, જિમ નથી કે કોઈ હેલ્થી ફૂડની આશા રાખે, પણ હેલ્થી ફૂડના ભાવમાં થિયેટરમાં ઓછું હેલ્થી વેચાતું હોય તો તેને એટલે ચલાવી લેવાનું, કારણ એ થિયેટર માલિકના વિસ્તારમાં વેચાય છે અને તેવું વેચવાનો તેને અધિકાર છે? થિયેટર માલિકની અંગત માલિકીમાં સરકાર મનોરંજન કર વસૂલી શકે, જે આમ તો પ્રેક્ષકોને ખંભેરીને જ વસૂલાય છે, છતાં તે વાજબી ભાવે પોપકોર્ન કે કોલ ટ્રિક્સ મળે એવી અપેક્ષા ન રાખી શકે. માન્યું કે પ્રેક્ષકો થિયેટર માલિકને ફરજ ન પાડી શકે, પણ સરકાર તો માલિકને ફરજ પાડી શકેને? કે એ પણ માલિકના વિસ્તારમાં દખલ ન દઈ શકે? ગુજરાતની અને જમ્મુ કાશ્મીરની હાઈકોર્ટે એવું ઠરાવ્યું પણ ખરું કે પ્રેક્ષકોને તેની ખાદ્ય સામગ્રી કે પાણી થિયેટરમાં લઈ જતાં રોકી શકાય નહીં, પણ સુપ્રીમ કોર્ટે એ ચુકાદાને ઉલટાવીને થિયેટર માલિકની તરફેણમાં ચુકાદો આપ્યો. હવે એ પ્રેક્ષકોએ જોવાનું છે કે તેમણે થિયેટરમાં જવું કે ન જવું? ડેરીઓ કે લારીઓ ભાવ વધારે તો તેને પડકારી શકાય, પણ થિયેટર માલિક પોપકોર્ન પણ, પિસ્તાના ભાવે વેચે તો તેને પડકારી ન શકાય, કારણ આ વેપલો તે તેનાં થિયેટરમાં કરે છે ને તેવું તે કરી શકે એવું સુપ્રીમે પ્રમાણિત કરેલું છે.

એવી જ રીતે નોટબંધીનું સરકારનું પગલું પણ સુપ્રીમકોર્ટના પમાંથી જ જજોએ પ્રમાણિત કર્યું. એક જજે સ્પષ્ટપણે જાહેર કર્યું કે સરકારનું નોટબંધીનું પગલું ગેરકાયદેસર હતું. એમનું કહેવું છે કે સરકાર આ રીતે નોટબંધી એટલે કરી શકે નહીં, કારણ કે તેને એવી કોઈ સત્તા નથી. બેન્યે એમ પણ ઉમેર્યું કે આર્થિક નિર્ણયોને પાછા ન ખેંચી શકાય. એ સમજી શકાય એવું છે, પણ નોટબંધીનો

સરખી રીતે મિક્સ કરો. આને કાચની એરટાઈટ બરણીમાં ભરો. બે દિવસ પછી રેડી થઈ જશે. આ ગળયટટુ ગાજર મરચાનું અથાણું હશે તો શાકની પણ જરૂર નહીં પડે.

- વર્ધા ભટ્ટ

અમારી મા.. રંજન.

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

રાજ અને અમી પાંચ વરસના હતા ને જનકભાઈની પત્નીનું અવસાન થયું હતું.જનકભાઈ બન્ને બાળકોને નાના નાનીને ત્યાં મુકી આવ્યા.બેંકમાં સર્વિસ કરતા હતા.દર શનિ રવિ બાળકો પાસે પહોંચી જતા. એકવાર બાળકો પાસે ગયા.રાત્રે બાળકો સૂઈ ગયા પછી એમના સસરાએ કહ્યું, "જનક,બેટા ક્યાં સુધી એકલા રહેશો?" એક વરસ થઈ ગયું.હવે તમારા માટે અને બાળકો માટે લગ્ન કરો તો સારું.એક સ્ત્રી ઘરમાં હોય તો બધું સાચવી લે. જનકભાઈ બોલ્યા, "પપ્પા, તમારી દીકરીએ મને એટલો પ્રેમ આપ્યો છે કે હું બીજી સ્ત્રી વિશે વિચારી જ ન શકું." સસરા બોલ્યા, "બેટા,અમી મોટી થશે.એને યોગ્ય સમજ આપવા માટે એક સમજૂતી સ્ત્રી હોય તો સારું બેટા...અમે પણ ક્યાં સુધી?" જનકભાઈ ઉભા થઈ ગયા. સોમવારે બેંકમા પણ એમના દોસ્તે કહ્યું, "જનક..એક છે છોકરી." જેના બાળ લગ્ન થયા હતા.પણ સાસરે મોકલતા પહેલા જ એનો વર મરી ગયો.સાસરી વાળા એ મનહુસ કહી. માબાપ ન હોવાથી મામાએ અનાથાશ્રમમાં મોકલી દીધી. ત્રીસ વરસથી ત્યાં જ રહીને મોટી થઈ અને હવે ત્યાંના અનાથ બાળકો નેસાયવે છે.જો તું કહે તો હું વાત કરું.. બે દિવસ પછી જનકભાઈ એમના દોસ્ત સાથે અનાથાશ્રમમાં ગયા.ત્યાં એક સાદગીની મૂર્તિ જેવી દેવીને જોઈ આભા બની ગયા.. એમના દોસ્તે ઓળખાણ કરાવી. રંજનબેન આ મારો દોસ્ત જનક છે.મે તમને વાત કરી હતી એ... અને જનક આ રંજનબેન.તમે લોકો વાતો કરો હું હમણાં આવ્યો કહી જનકભાઈનો દોસ્ત નીકળી ગયો.જનકભાઈએ કહ્યું.હું લગ્ન મારા બાળકો માટે કરું છું. રંજન બોલી, "હું પહેલા મા બનીશ પછી પત્ની... અને હા..હું તમને વચન આપુ છું કે હું કદી "મા" નહિ બનીશ." જનકભાઈ આ બલિદાનમૂર્તિ જેવી સ્ત્રી સામે જોઈ રહ્યા. પંદર દિવસ પછી આર્યસમાજમાં સાદાઈથી લગ્ન કર્યા..રંજને ઘરે આવીને ઘર વ્યવસ્થિત કર્યું પછી જનકભાઈને કહ્યું,"હવે રાજ

અને અમીને લઈ આવો." જનકભાઈ બાળકોને લઈ આવ્યા.ઘરે આવી રાજ અને અમીને કહ્યું, " બેટા..આ તમારી મમ્મી છે." બાળકો પોતાની મમ્મીના ફોટા સામે જોઈ રહ્યા.

સમય સરકતો રહ્યો. રંજને બન્ને બાળકોને જન્મદાત્રી કરતા પણ વધારે પ્રેમ આપ્યો.રાજ અને અમી પણ રંજનબેનને ખૂબ માન આપતા.બધું કહ્યું માતા.કદી સામે ઊંચા અવાજે વાત નહિ કરતા...પણ...

કદી "મા" કહીને નહિ બો લાવતા.. પહે લે થી રંજનમાસી જ કહેતા.

એ કવાર

જનકભાઈએ બાળકોને કહ્યું," બેટા, તમે રંજનને માસી ના બદલે મમ્મી કહી શકો?"

રાજે એની મમ્મીના ફોટા સામે જોઈ કહ્યું, મારી મમ્મી તો આ છે.રંજનબેનને કહ્યું," માસી..અમને માફ કરજો..પણ અમે મમ્મીને નહિ ભૂલી શકીએ." રંજનબેન બોલ્યા,"ભલે હું " મા" નથી પણ માસી એટલે કે મા જેવી તો છું." એમ કહીને હસીને બન્ને બાળકોને માથે હાથ ફેરવ્યો.

સમય સરકતો રહ્યો.બાળકો મોટા થયા.રાજે એની સાથે જ ભણતી

એટલાં પણ નિખાલસ ન બન્યો કે લોકો તમને છેતરી જાય.....

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

માણસ અને લાગણી એકબીજાનાં પૂરક છે . માણસનું લાગણીશીલ હોવું એ વાજબી છે, પણ તેની પણ એક સીમા હોય છે .નિખાલસતા એ સારી વાત છે, પણ એટલાં પણ નિખાલસ ન બન્યો કે કોઈ તમને છેતરી જાય. પ્રેમ, લાગણી અને સ્નેહનાં નામે

તમારો ફાયદો ઉઠાવતાં રહે. આજનાં સમયમાં લાગણીને નામે લોકો આપણને ડિસપોઝેબલ સમજાવાં લાગ્યાં છે. "જરૂર છે ત્યાં સુધી, પછી તું કોણ અને હું કોણ ? "

સાવી આવી જ એક લાગણીશીલ છોકરી હતી. શ્લોક તેની લાગણી, પ્રેમ સાથે રમત રમતો રહ્યો. સાવીને જ્યારે તેની સચ્ચાઈ ખબર પડી તો તે ભાંગી પડી. અત્યાર સુધી મુરખ બનતી

રહી, પણ હવે બસ બહું થયું ! કોઈપણ સંબંધ હોય તેમાં જ્યારે લાગે કે હવે તમારો

ઉપયોગ થાય છે તો ચેતી જાવ. સંબંધો બંને તરફથી સરખા હોય આપણને ખોટી વ્યક્તિ સાથે એકતરફી સંબંધોનું આયુષ્ય લાંબુ હોતું નથી.

સમાજમાં આપણે ઘણાં લોકો સાથે મળતાં હોય છે. તેમાં આપણે જો માણસને ઓળખવાની કળા ફાવી જાય તો તમે જંગ છત્યાં સમજો. સંબંધો ત્યારે જ સચવાય જ્યારે તેમના કોઈ સ્વાર્થ નથી હોતો, ગણતરી

નથી હોતી, બસ પ્રેમ, લાગણી જ હોય. ક્યારેક આપણને ખોટી વ્યક્તિ સાથે ભેટો થઈ જાય છે, તો દુઃખી ન થાવ! સંબંધો કાયમ એક્સરખાં નથી રહેતાં તેમાં ઉતાર ચડાવ આવે જ છે. તો લાગણી, પ્રેમનાં નામે છેતરાતા પહેલાં સો વાર તમે જંગ છત્યાં સમજો. સંબંધો ત્યારે જ સચવાય જ્યારે તેમના કોઈ સ્વાર્થ નથી હોતો, ગણતરી

પાઠ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

"તેરે સૂર ઓર મેરે ગીત...દોનોં મિલકર..." શિયાળાની સવારનાં ઉગતાં સૂર્યનાં અજવાળામાં છોડવાઓની માવજત કરી રહેલી રોશની મીઠાં સ્વરે ગાઈ રહી હતી. બાજુનાં રૂમમાં લેપટોપ પર કોલમાં વ્યસ્ત સૂરને વિદેશી ક્લાયન્ટ જોરે બોલાચાલી થઈ જતાં તે બરાડી ઉઠ્યો. "રોશનીઈઈ...સવારમાં શું ગળું ફાડી રહી છો? હું ઓફીસ જાઉં પછી ગાયા કરજે આખો દિવસ."

સૂરનાં આવા અણધાર્યા વર્તનથી રોશનીની કમલપત્ર-સી આંખોમાં આંસુ આવી ગયાં. તેણે ચૂપચાપ સૂર માટે નાસ્તો અને ટીફિન બનાવવા માંડ્યું. આ બનાવ પછી રોશની સાવ ચૂપ થઈ

એન્જનીયર લીના સાથે લગ્ન કર્યા અને વધુ કમાવા અમેરિકા જતો રહ્યો. અમીના પણ લગ્ન થઈ ગયા. હવે જનકભાઈ અને રંજન બન્ને એકલા પડ્યા.

જનકભાઈએ કહ્યું, "રંજન,હું તારો ગુનેગાર છું. ઘણો સ્વાર્થી છું." મારા બાળકોને માટે મે તારું માતૃત્વનું સુખ છીનવી લીધું."રંજને કહ્યું, "અરે ! મે જ તમને પહેલીવાર મળ્યા ત્યારે કહ્યું હતું કે હું કદી મા નહિ બનું." તમે તમારી જાતને દોષ નહિ આપો. પણ જનકભાઈ પોતાને માફ ન કરી શક્યા. રીટાયર્ડ થયા, બાળકો પણ જતા રહ્યા.રંજનબેન ખૂબ સાચવતા છતાં પણ એક રાત્રે એટેક

આવ્યો. રંજનબેન હોસ્પિટલ લઈ ગયા. રંજનબેને બન્ને બાળકોને ફોન કરી આવી જવા કહ્યું.અમી ત્રીજે દિવસે જ આવી ગઈ અને રાજ પોતાના પરિવાર સાથે એક વીક પછી આવી ગયો.જનકભાઈ બધાને સાથે જોઈ ખૂબ ખુશ હતા.એક રાત્રે ફરી તબિયત લયઝી.ડોક્ટરે રાજને કહ્યું, હવે બે ત્રણ દિવસ કાઢી શકે.એમને કોઈ ચિંતા કોરી ખાઈ છે.

બીજે દિવસે જનકભાઈએ ડોક્ટરને કહ્યું, "ડોક્ટરમારે ઘરે જવું છે.હું ઘરમાં મારા પરિવાર સાથે છુંલ્લો સમય વિતાવવા માંગુ છું." રજા લઈ ઘરે આવી ગયા.તે રાત્રે જનકભાઈએ બધાને ભેગા કર્યા.રંજનબેનનો હાથ હાથમાં

લીધો અને રાજ અને અમીને કહ્યું, "બેટા, રંજને તમને મા કરતા પણ વધારે પ્રેમ આપ્યો.તમારા બંને માટે એણે કદી "મા" ન બનવાનું મને વચન આપ્યું હતું." મારો હવે કોઈ ભરોસો નથી.મારા ગયા પછી તમે પણ જતા રહેશો.આજે એકવાત તમને કહું છું જે મે તમારાથી છુપાવી છે. આ દેવીને હું અનાથાશ્રમમાંથી લગ્ન કરીને લાવ્યો હતો.મારી પાસે એક આ ઘર સિવાય બીજું કંઈ નથી.એટલે મારા ગયા પછી રંજન ફરીથી અનાથ ન થાય એટલા માટે આ ઘર અને થોડા પૈસા મેં રંજનના નામે કર્યા છે. મને અફસોસ છે કે તમે કદી એને "મા" કહીને બોલાવી

નથી. મારા ગયા પછી તમે આ બલિદાનની મૂર્તિ ને સાચવજો. રાજ અને અમી ઊભા થઈને પહેલા રંજનબેન પાસે ગયા.બન્ને રડતા રડતા રંજનબેનને પગે લાગ્યા.બે હાથ જોડી કહ્યું,"મા.અમને માફ કરી દો." મા..આવતા જન્મે પણ તમે જ અમારી "મા" બનો એવી પ્રભુને પ્રાર્થના કરીશું. મા..અમે તમારું ઋણ ક્યારેય ન ચૂકવી શકીશું.

બન્ને રંજનબેનને ભેટીને કહેવા લાગ્યા, " મા, છોરું કછોરું થાય તો પણ માવતર કમાવતર ન થાય. મા..અમને માફ કરો." રંજનબેનના આંખમાંથી આંસુઓની ધારા

વહેવા લાગી.બન્ને બાળકોને ગળે લગાવીને કહ્યું, "આજે હું "મા" બની બહુ ખુશ છું.મને દુનિયાની તમામ ખુશી મળી ગયી...ને જનકભાઈને કહ્યું," જનક, જુઓ હું "મા" બની ગઈ છું."હવે તમે મનમાં કંઈ લાવશો નહિ.રાજ અને અમીએ પપ્પાનો હાથ હાથમાં લઈ વચન આપ્યું," પપ્પા, હવે અમે મમ્મીને સાચવીશું." રાજે કહ્યું," પપ્પા, હવે હું મારી મા પાસે રહીશ." પોતાની નાનકડી પરીને રંજનબેનના હાથમાં સોંપી. ને...જનકભાઈએ સંતોષથી આંખ મીંચી દીધી. રીટા મેકવાન "પલ" સુરત..

(નોંધ: પુર્તિમાં આપવામાં આવેલી માહિતી ઘરગથ્થુ ઉપચાર અને સામાન્ય માહિતી પર આધારિત છે. તેને અપનાવતા પહેલા, કૃપા કરીને તબીબી સલાહ લો. સુરત મીત્ર આની પુષ્ટિ કરતું નથી.)

પ્રાથમિક શિક્ષાણનો દાટ વાળવા સૂરત, ખૂબસૂરત પ્રયત્નો કરી રહ્યું છે...

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩
- રવીન્દ્ર પારેખ

ગુજરાતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણની તાસીર સપાટી પર જુદી અને ભીતર જુદી છે. શિક્ષણને મામલે આખું રાજ્ય અનેક સ્તરે પછાત છે, પણ સપાટી પર બધું સરસ સરસ ચાલી રહ્યું હોવાનો દેખાવ થતો રહે છે. ટુંડમાં, હાલત બતાવવાના અને ચાવવાના જુદા-જેવી છે. એવું એટલે બને છે કારણ મોટે ભાગે યોગ્ય વ્યક્તિ અયોગ્ય જગ્યાએ અને અયોગ્ય વ્યક્તિ યોગ્ય જગ્યાએ મુકાય એની કાળજી રખાય છે. હવે તો નવી શિક્ષા નીતિ પણ આવી ગઈ છે. જોકે, શિક્ષા નીતિમાં ભાગ્યે જ કે કહેવાપણું હોય છે. મૂળ સમસ્યા તો નીતિ લાગુ કરવાની હોય છે. ક્યાંક જીવ રેડીને કામ થતું જ હશે, પણ મોટે ભાગે તો અધિકારીઓ અને શિક્ષકો કામ કરવા ખાતર જ કરતા હોય છે, એમાં જીવંત રસ ઓછો જ હોય છે. હવે જ્યાં આંધુ હોય ત્યાં નીતિ ગમે એટલી ઉત્તમ હોય, તો પણ પરિણામો ઉત્તમ મળવા અંગે શંકા રહે. એમાંય ખુશામતખોરી અત્યારે તો આખા રાજ્યનો લઘુત્તમ સાધારણ અવયવ

છે. એને લીધે સારું દેખાય, પણ સારું હોય નહીં એમ બને. આમ તો કોઈ જ ક્ષેત્ર ખુશામતખોરીથી બચ્યું ન હોય ત્યાં શિક્ષણ પણ શું કામ બાકી રહી જાય? જોકે, પ્રાથમિક શિક્ષણ બધી જ રીતે દયનીય સ્થિતિમાં રહે એ માટે આખું શિક્ષણ ખાતું તનતોડ મહેનત કરી રહ્યું છે. સાચું કોઈ કહે નહીં ને સાચું કોઈ સાંભળે નહીં એવી રાજકીય સગવડો ઊભી કરાઈ છે. મોટે ભાગનો કારભાર જી હજીરિયાઓ અને મજૂરિયાઓથી ચાલે છે. સાચું તો એ છે કે પ્રાથમિક શાળાનો આચાર્ય પ્રમાણિક મત રજૂ કરી શકે એવી મોકળાશ તેને ભાગ્યે જ હોય છે. એમ તો શિક્ષણ જગતમાં યુનિયનો પણ છે જ, પણ તે અવાજ રજૂ કરવા નહીં, અવાજ દબાવી દેવામાં વધુ પાવરધા છે. પગાર વધારા સિવાય કે આર્થિક સવલતો સિવાય શિક્ષણનું સાચું ચિત્ર રજૂ ન થઈ જાય તેની કાળજી બધાં જ યુનિયનો રાખે છે. સાધારણ શિક્ષક તો ઉપરી અધિકારીઓથી દબાયેલો રહે જ છે, પણ તેણે તો યુનિયનના સાહેબોથી પણ ડરવાનું રહે છે. કેટલીય સ્કૂલોમાં પૂરતા શિક્ષકો નથી, પૂરતા ઓરડાઓ નથી, જરૂરી સામગ્રી નથી એ અંગે ઉપરી અધિકારીઓ સુધી વાત લગભગ પહોંચતી જ નથી. આજની તારીખે પણ કેટલીક

સ્કૂલોને પાઠ્ય પુસ્તકો, ગણવેશ વગેરે પહોંચવાના બાકી હોય તો નવાઈ નહીં !

બે વર્ષ કોરોનામાં સ્કૂલો લગભગ બંધ રહી. જ્યાં ઓનલાઈન શિક્ષણ થયું, મોટે ભાગે તે એકમાર્ગી જ રહ્યું. પરીક્ષાઓને નામે માસ પ્રમોશનથી સંતોષ લેવાયો ને આ વર્ષે પણ કોરોનાના ભણકારા તો વાગે જ છે. એમાં જો વાત ખોરેભે ચડી તો આ વર્ષેય માસ પ્રમોશન દાટ વાળે એમ બને. ઈચ્છીએ કે એમ ન થાય, પણ બે વર્ષમાં બાળકો પાયાના શિક્ષણથી લગભગ વંચિત રહ્યાં છે. બે વર્ષ માસ પ્રમોશન પામેલો વિદ્યાર્થી ત્રીજામાં આવી ગયો છે ને અંકજ્ઞાન કે અક્ષરજ્ઞાનથી લગભગ અજણ રહ્યો છે. એની લર્નિંગ લોસની પ્રમાણિક ચિંતા લગભગ કોઈને નથી. બધાંને એમ જ છે કે એ તો વિદ્યાર્થી શીખી લેશે, પણ પાયાનું શિક્ષણ શીખવનાર વગર અથડાઈ છે, ત્યાં જાતે વિદ્યાર્થી શીખી લે એ અપેક્ષા વધારે પડતી છે. આ બધાંમાં ક્યાંક ખરેખર શિક્ષણની ચિંતા થઈ જ હશે, પણ એ જે તે સ્ટાફની નિસ્મૃતિને કારણે હોવાની સંભાવનાઓ વધુ છે. શિક્ષણ વિભાગ કે સમિતિ દ્વારા એવી ચિંતા અપવાદરૂપે જ થઈ હોય એમ બને. એમ કહેવાય છે કે કેટલીક શાળાઓ,

હોય, પણ પ્રાથમિક શાળાનો આદર્શ ખાનગી સ્કૂલો હોય એ પણ કેવું? આમ તો ખાનગી સ્કૂલોએ પણ કર્યો તો ધંધો જ છે. લોકડાઉનમાં સ્કૂલો બંધ રહી એની ફી ઉધરાવવાની પણ એવી સ્કૂલોને નાનમ લાગી નથી ને ખાનગી સ્કૂલોમાં લૂંટાવવા માટે જેમની પાસે વધારાના પૈસા છે એમણે એવા પૈસા ખટાવ્યા પણ છે, તો એવું પણ થયું છે કે લોકડાઉનમાં આવક ન થવાને કારણે ઘણા વાલીઓએ ખાનગી સ્કૂલોમાંથી ઉઠાડી લઈને બાળકોને સરકારી સ્કૂલોમાં મુક્યાં હોય. બીજી તરફ ખાનગી સ્કૂલોએ વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ભારે ફી વસૂલી છે ને ઓછો પગાર આપીને શિક્ષકોનું શોષણ કર્યું છે. એવી સ્કૂલોનો આદર્શ, પ્રાથમિક સ્કૂલોએ ને શિક્ષણ સમિતિએ અપનાવવાની જરૂર ખરી?

આટલી ભૂમિકા સાથે નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિએ તાજેતરમાં જ ૨૦૨૨-૨૦૨૪નાં વર્ષ માટે વિષ્ણુના વિરોધ વચ્ચે

૭૩૧.૫૫ કરોડનું બજેટ ૨૬ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૨ને રોજ મંજૂર કર્યું તે અંગે થોડી વાત કરવા જેવી છે. આમ તો બજેટની બેઠકમાં

૬૩૦.૩૦ કરોડનું બજેટ મંજૂર કરાયું હતું, પણ ૨૦૨૩-‘૨૪ માટે અધ્યક્ષે ૭૩૧.૫૫ કરોડનું બજેટ રજૂ કર્યું જે મંજૂર પણ કરી દેવાયું. આમ તો હવે બધું સ્માર્ટ થવા જ બેઠું છે તો શિક્ષણ પણ સ્માર્ટ થવામાંથી શું કામ રહી જાય? ગયે વર્ષે તમામ ઝોન મળીને ૨૦ સ્કૂલો સ્માર્ટ કરવા માટે બજેટમાં ૨૫ કરોડ ફાળવાયેલા. આ વખતે ૪૦ સ્કૂલો સ્માર્ટ કરવા માટે ૫૦ કરોડ ફાળવાયા છે. એટલે કે સ્કૂલો અને ખર્ચ ડબલ થશે. સારું છે કે ૪૦ સ્કૂલો સ્માર્ટ થવાની છે. આ સ્માર્ટનેસ કોરોના પહેલાં આટલી તીવ્ર ન હતી, એનોય વાંધો નથી, પણ શહેરની, સમિતિની સાડી ત્રણસોથી વધુ સ્કૂલો છે, એમાં ૪૦ સ્કૂલો સ્માર્ટ થશે, તો બાકીની સ્કૂલોનું શું? એને વિકસાવવાની છે કે પાયાની સુવિધાઓથી એણે વંચિત જ રહેવાનું છે? વારુ, જે ચાળીસ સ્કૂલો સ્માર્ટ થવાની છે એનો

લાભ કયા વિસ્તારના કયા વિદ્યાર્થીઓને મળવાનો છે? જો એમને એ લાભ મળવાનો હોય તો બાકીના વિદ્યાર્થીઓની પાત્રતામાં કેં ખૂટે છે એમ માનવાનું છે? જેમને સ્માર્ટ સ્કૂલનો લાભ મળવાનો છે કે મળી રહ્યો છે, તે લાભ મેળવવાની બાકીનામાં યોગ્યતા નથી એવો જ એનો અર્થ થાય. એ તો જે હોય તે, પણ જોવાનું એ રહે કે એમાં શિક્ષણ સમિતિની કોઈ ‘સ્માર્ટનેસ’ ભાગ ન ભજવી ગઈ હોય !

આ વખતે બજેટ વધ્યું તેમાં નવા સીમાંકનને આધારે જિલ્લા પંચાયતની ૩૫ સ્કૂલો સૂરત મહાનગરપાલિકામાં ઉમેરાઈ તે કારણ પણ ખરું. દેખીતું છે કે એના ખર્ચની જોગવાઈ પણ બજેટમાં વિચારવી પડે. એમ મનાય છે કે બજેટમાં અંદાજે વિદ્યાર્થી દીઠ ૩૫૦૦૦નો ખર્ચ થતો હોય તો સાદો સવાલ એ થાય કે ચોપડા, યુનિફોર્મનો ખર્ચ એક વિદ્યાર્થીનો ૩૫૦૦૦ જેટલો ખરેખર થાય છે? લાગે છે તો એવું કે આટલો ખર્ચ ખાનગી સ્કૂલોના વિદ્યાર્થીઓનો પણ નહીં થતો હોય ! તો, વિચારવાનું એ રહે

કે વિદ્યાર્થી દીઠ ફાળવાયેલા ૩૫૦૦૦ ખરેખર શેમાં ખર્ચાવાના છે? એ વિદ્યાર્થી માટે ખર્ચાવાના છે કે વિદ્યાર્થીને નામે ખર્ચાવાના છે? સમિતિની સભામાં આ અંગે કોઈ ચર્ચા થાય છે કે ત્યાં ચૂપ રહીને સત્યો બીજા જ દાખલા ગણવામાં વ્યસ્ત રહે છે? જોકે એવો સૂર જરૂર ઊઠ્યો કે વિદ્યાર્થી માટે બજેટમાં અગાઉ ફાળવાયેલી રકમ પણ પૂરી ખર્ચાઈ નથી. મોટું બજેટ ફાળવાય ને એમાંથી શિક્ષકોનો પગાર જ કાઢવામાં આવતો હોય તો સવાલ એ પણ થાય કે બાકીની રકમ ક્યાં ખર્ચાય છે? વારુ, બારેક હજાર શિક્ષકોની જગ્યા પાલી હોય તો પગાર પણ કેટલાક શિક્ષકોનો થાય છે તે પણ વિચારવાનું રહે. આ ઉપરાંત, પાટિયા, ચોક, ડસ્ટર ને અન્ય ટેકનિકલ સાધનો પાછળ પણ પૂરતો ખર્ચ થતો ન હોય તો આટલી મોટી રકમ બજેટમાં કોની હોજરી ભરવા ફાળવાતી હશે તે નથી સમજાતું. રકમ ફાળવાયા પછી જો તે વપરાયા વગર જ પડી રહેતી હોય તો બજેટ ઘટવું જોઈએ તેને બદલે વધે છે. તો ક્યાં કારણોસર તેમ થાય છે તેનો ખુલાસો થશે જોઈએ.

તપાસ તો એ પણ થવી જોઈએ કે કેટલાં કોર્પોરેટોનાં, અધિકારીઓનાં બાળકો સરકારી સ્કૂલોમાં ભણે છે? એ ત્યાં ભણે છે કે વધુ સગવડોવાળી બીજી

મોંઘી સ્કૂલોમાં તેમનાં એડમિશન થાય છે? ખરેખર તો એવાં બાળકોને સરકારી સ્કૂલોમાં ભણવાની ફરજ પડાવી જોઈએ, જેથી કેટલી ઓછપ વચ્ચે બીજાં બાળકો ભણે છે એનો ખ્યાલ આવે અથવા તો એમને મળતી સુવિધાઓ પ્રાથમિક શાળાઓમાં સાચા અર્થમાં વિદ્યાર્થીઓને ઉપલબ્ધ કરાવવી જોઈએ. વ્યવસ્થા તો એવી પણ થવી જોઈએ કે સરકારી અને સમિતિના ન હોય એવાં, શિક્ષણમાં રસ ધરાવનારાઓની એક એવી કમિટી હોય જે દર અઠવાડિયે કે પંદર દિવસે શાળાને ને વિદ્યાર્થીઓને અપાવી જોઈતી સવલતો મળે છે કે કેમ એનો સમિતિને તટસ્થ અને સાચો રિપોર્ટ કરે અને ખૂટતી સેવાઓ પૂરી પાડવાની સમિતિને ફરજ પાડે. આવું થશે તો જ સમિતિનો કાળજ પર રહેતો કારભાર વર્ગખંડો સુધી પહોંચશે. પણ આવું થાય ખરું? કાળજ પર તો ઘણી શિક્ષણ નીતિઓ અદભુત લાગે, પણ કમાલ એ છે કે કાળજની બહાર નીકળતા જ તે ‘ભૂત’ થઈ ઊઠે છે. આ બધું જ સુધરી શકે એમ છે. જરૂર છે તે ઇચ્છાશક્તિની, મગર વો દિન કહાં કિ...

પડખું ફર્યું...

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

હા.. કોરોનાકાળે ભલભલાનાં પડખાં ફેરવી દીધાં. કરોડો લોકો આર્થિક રીતે લાચાર થઈ ગયાં. આર્થિક પાયમાલીથી કે વિષમ પરિસ્થિતિથી આત્મહત્યા માટે પણ પ્રેરાયા. છતાં સારી વાત એ થઈ કે, લોકોનું ઘરમાં રહેવાથી નદી, નાળાં, પર્વત ને આબોહવા સ્વચ્છ થયાં. પંખીઓનો મુક્ત ચહેકાટ અને ગહેકાટ વધ્યો. કહોને કે પૃથ્વી ધીમે ધીમે પડખું ફેરવી રહી.

એવું જ મારી સાથે થયું. મારા ધંધામાં ગ્રાહક ક્યાંથી આવે? મારા પડખું સેવવાનો ધંધો. જ્યાં સ્પર્શ જ વર્જ્ય હોય ત્યાં જાનના જોખમે કોણ આવે? છતાં પણ હતા એક બે નખીરા, જેને મોત કરતાં પણ કદાચ પોતાની હવસનો ડર હતો! હાથ, પોલીસે એમને ભગાડ્યા, નહીં તો લાલચી મૌસી એ ગ્રાહકોને ખાલી હાથે ન જ જાવા દેત.

હું વર્ષોથી ઈચ્છતી હતી, પ્રયાસ કરતી હતી આ નર્કમાંથી નીકળવાનો, પણ હવે એ કોરોનાને કારણે શક્ય બન્યું. ફૂર મૌસીએ સામેથી કહ્યું, “મારી પાસે ખવડાવવાનાં પૈસા નથી, નીકળો અહીંથી.” આજીજી કરી મૌસીને ઘણી તો ત્યાં જ રહેવાં દેવા માટે વિનવવાં લાગી, કારણ કે તેઓ ટેવાઈ ગઈ હતી. જાણે નવી જિંદગીથી ડરતી હતી. જવું તો ક્યાં જવું? તોય જવું પડ્યું. કાઠી મૂકી, તેય ખાલી હાથે. ખાનગી રીતે પૈસા ભેગા કર્યા હતાં એ પણ કપડાં ઉતારવી તપાસીને લઈ લીધા. હું ધારવા કરતાં વહેલી અચાનક આઝાદ થઈ ગઈ. કોઈ દિલ્લેક રસિયો ટિપ્પ આપી જાય, એ એક ભલી હેલ્થ વર્કર કુસુમ જે અમને નિયમિત રીતે તપાસવા આવતી એને ભેગા કરી સાચવવા આપી દેતી. ને એમાંથી શેડાં ગરીબ બહેનોની પ્રસુતિ માટે વાપરવાં કહેતી. મારી મા પ્રસુતિમાં જ મરી ગઈ હતી.

હું બહાર નીકળી, કુસુમ પાસેથી ખપ પૂરતાં રૂપિયા લીધા. એ તો હમણાં પ્રથમ હરોળની યોદ્ધા હતી. જોકે, એણે તો રીતસરનું દબાણ કર્યું બધા જ રૂપિયા લઈ લેવા, પણ મેં કહ્યું, “જીવીશું તો પાછા મળીશું.” આવી ગંભીર વાત અમે હળવાશથી કરી. પણ ‘હવે ક્યાં જઈશ?’ એનો જવાબ તો મને પણ ખબર નહોતો. મા તો નથી. બાપને શોધતી ગામ જઈશ. તેઓ મળશે કે કેમ? હું ફરી અતીતમાં સરી પડી.

બસ તમને છેતરીને... હા બાપુ, હું ખરેખર બહુ જ દૂર જતી રહી. બહુ પરતારી... પણ...

બાર વર્ષ પહેલાં ગામની શાળામાં ભણતી. ભણવામાં હું ખૂબ હોશિયાર. મારો પહેલો જ નંબર આવતો. ખૂબ જ ગમતું ભણવાનું. ત્યારે ભણવામાં આવતો તાજમહલ, લાલ કિલ્લો, કુતુબમિનાર અને વિવિધ શહેરો જોવાની તલાવેલી થતી. ત્યારે મારા જ ગામનો અમરતિયો વારેવારે શહેર જતો. એણે તાજમહેલ બતાવવાની ને કોલેજ ભણાવવાની લાલચ આપી મને ભગાડી હતી. થોડો વખત એની પાસે રાખી, વેચી, ફરી ત્રણ વખત વેચાઈ ને જઈ ચઢી મૌસીને આંગણ. વધેથી નાસી જવાનો ખૂબ જ પ્રયત્ન કર્યો પણ નિષ્ફળ. ઊલટું બેધૂ કામ કરવું પડ્યું. માર પડતો. રડતી કઠળતી પણ હું મનથી હારી નહોતી.

એક દિવસ અહીંથી નીકળીશ જ એવો મક્કમ નિર્ધાર હતો. નવરાશના સમયમાં ખૂબ વાંચતી. પડીકામાં બંધાઈને આવતા અખબારના કાગળો કે કુસુમ થોડી ચોપડીઓ કે મેગઝિનો આપી જતી, જે છુપાઈને વાંચતી. કોઈ આશ્રમમાંથી પણ અમારે માટે પુસ્તકો આવતા. એ કદાચ હું એકલી જ વાંચતી. મારા આશિક થઈ ગયેલા ગ્રાહકો પાસેથી હું ચોપડીઓ મગાવતી. દેશ દુનિયાની ખબર રહેતી. હવે ગ્રાહકોના ચહેરા કે મન વાંચતા પણ શીખી ગઈ હતી. ક્યારેક વિચારતી કે, ‘હું લાચારીથી આ ધંધામાં આવી પડી હતી. તેઓ પણ કોઈક રીતે કદાચ મારાથી પણ લાચાર જ હતા! રંગવિહીન હતા, રંગીન થવા અહીં આવતાં હતાં.’ જોકે, હું બીજી કોઈ લેવાદેવા રાખતી નહોતી. આવક કે પરિવાર વિશે પૂછતી નહીં. ‘મને અહીંથી બહાર કાઢો’ એવી મદદ માગતી નહીં. એમણે ખર્ચેલા રૂપિયાનું પૂરું વળતર ચૂકવતી. મારા મનના ખૂણે રોજ જ મારી આત્મકથા લખાતી ને એમાં પારાવાર પાત્રો! હા, એને હું કદી કાગળ પર ઉતારીશ. કોઈક વાર તો, ખબર નહીં કેમ,

કડક સ્વાભાવની મૌસી પણ મારી પાસે કોઈ સમજ ન પડે એવી નોટિસ કે બિલ વંચાવતી ત્યારે એની દયા આવતી. બિચારીને ખલનાયિકા બનવાનું બદનસીબ સાંપડ્યું!

પણ જે હોય તે. હાથ, કોરોનાને કારણે આખરે હું છૂટી ખરી! ગામ જવા બસ કે ટ્રેન કે કોઈ વાહન ન હતું. જાણે વર્ષોથી કોઈ વાહનમાં મુલાકાઈ જ નહોતી કરી. બધાં ચાલતાં જ નીકળી પડ્યાં હતાં. હું પણ ત્યાં વહેંચાતાં હતાં એ બિસ્કિટ, પાણીની બાટલી ને મોઢે કપડું બાંધી બધાની સાથે ચાલવા માંડી. જ્યારે ખરેખર મારે મોટું બુલ્લું રાખી મુક્તિ માણવાનો સમય હતો ત્યારે ચહેરો ઢાંકવો પડ્યો. ચાલતાં ચાલતાં જવાનો પણ અજબ અનુભવ હતો. દરેક માણસ પોતપોતાની દુનિયા ઊંચકીને ચાલતો હતો. લોકોની લાખો ચિંતા, ભય, લાચારી, દુ:ખ, ડર ને અસલામતી વચ્ચે હું જ એક ખુશ હતી. એ વાત મેં મારા પૂરતી સીમિત રાખી હતી.

ત્યાં જ એક દર્દનાક ચીસ સંભળાઈ. અમે બધાએ દોડી દુપટ્ટા કે સાડીનાં છેડાં આડ ધરી દીધાં ને પુરુષવર્ગે ઊંધા ફરી આડા કરી. પળભર માટે તો, મને.. ભગાડી, ભોગવી, વેચી, મારપીટ કરતી આખી પુરુષજાતિ યાદ આવી પણ બીજી જ પળે હું, અત્યંત દુ:ખથી પીડાતી, છેલ્લા સમય સુધી અસહ્ય ગરમીમાં ચાલેલી નિરાધાર ફસાઈ પડેલી સગર્ભા સ્ત્રી પાસે પહોંચી.

એનું સ્વજન કદાચ કોઈ જ પાસે નહોતું. હશે તો કદાચ ગુમાવી ચૂકી હતી. પણ મહામહેનતે એની પ્રસુતિ થઈ. મેં નવજાત બાળકીને ઊંચકી. સુરક્ષિત હાથોમાં એની બાળકી છે કદાચ એવી હાથ સાથે એ દુનિયાથી પડખું ફરી ગઈ. અરે, હજી કાંઈ કહું કે હું એક વેશ્યા હું પણ એ પહેલાં તો...

- ચામિની વ્યાસ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩
લાગણીના દરિયે બેંચાયેલી આરાધના નાશ પામી ગઈ. ઊંચે પર્વતથી સીધે નીચે આવી પટકાઈ. આંખો લાલચોળ થઈ ગયેલી. હવે તો આંસું પણ ખૂટી ગયા. દુ:ખની આંડે જીવન ત્યજવા ચાલી. રાત્રિના બાર વાગ્યે હું રસ્તાઓ પર આમતેમ ભટકી રહી હતી. કઈ દિશાએ જવું હતું. એની ભાન નહોતી. પણ હા ! આ મારગ મને કઠિન લાગ્યો.

"સુધા! શું વિચારી રહી છે ?" મારી બાજુમાં બેઠેલ ગીતા

નહિ ગીતા. મારી ઈચ્છાને આધિન હું મારા બાપુને વગોવું છું. શું આ પગલું વ્યાજબી છે? લગ્ન કરવા ફરજિયાત છે ?" કહીને ફરી વિચારે ચડી ગઈ.

અચાનક મારો પગ પછડાયો. મોઢામાંથી ભૂમ નીકળી. વર્તમાનમાં આવી. ચોમેર ઘોર અંધકાર 'ને માથે લીજળીની ગર્જના. ગભરાતી દરિયા કિનારે પહોંચી. ભીંતર આગ ભભુકી ઊઠી. ધોધમાર વરસાદમાં રેતી પર પડેલ પગલાં વિખેરાઈ ગયા. - જુલી સોલંકી 'સચેત', ભુજ-કચ્છ

થવાનું બન્યું. અને એમની એક ગઝલ વાંચી દિલ બાગ બાગ થઈ ગયું.

શબ્દની ક્યારી બનાવી કહી ગઝલ, મહેકને મારી બનવી કહી ગઝલ.

પ્રત્યેક ગઝલનો શેર ભાવકના મનમાં એની અસરની

સુધા

બોલી. હાથમાં પાણીના ગ્લાસ સાથે ઊભેલી ગીતા મારી નાની બહેન. "કઈ ગાથો પડકાઈ. આંખો લાલચોળ થઈ ગયેલી. હવે તો આંસું પણ ખૂટી ગયા. દુ:ખની આંડે જીવન ત્યજવા ચાલી. રાત્રિના બાર વાગ્યે હું રસ્તાઓ પર આમતેમ ભટકી રહી હતી. કઈ દિશાએ જવું હતું. એની ભાન નહોતી. પણ હા ! આ મારગ મને કઠિન લાગ્યો.

"સુધા! શું વિચારી રહી છે ?" મારી બાજુમાં બેઠેલ ગીતા

અશ્લીલતા ફેલાવવા માટે ઉર્ફી ખવેદની ધરપકડ કરવાની માગણી કરી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ
તા.૦૮-૦૧-૨૦૨૩

બીજેપી મહારાષ્ટ્ર મહિલા મોરચાની પ્રેસિડન્ટ ચિત્રા વાઘે ઉર્ફી જાવેદ વિરુદ્ધ ન્યુટિટી ફેલાવવાના આરોપસર તેની ધરપકડ કરવાની માગણી કરી છે. એ માટે તેણે મુંબઈ પોલીસ-કમિનારને એક લેટર સોંપ્યો

છે. ટ્વિટર પર ચિત્રાએ ટ્વીટ કર્યું કે ‘મુંબઈમાં આ શું ચાલી રહ્યું છે? શું મુંબઈમાં ઈન્ડિયન પોલીસ કોડ કે પછી ક્રિમિનલ પ્રોસીજર કોડ જેવું કાંઈ છે કે નહીં કે જે મુંબઈના રસ્તા પર ન્યુટિટી ફેલાવતી આ મહિલાને અટકાવી શકે? જેમ બને એમ વહેલાસર તેની ધરપકડ કરો એથી એના પર રિપ્લાય આપતા ટ્વિટર પર

ઉર્ફીએ ટ્વીટ કર્યું કે ‘મારા નવા વર્ષની શરૂઆત એક નેતા દ્વારા કરવામાં આવેલી વધુ એક પોલીસ-ફરિયાદ સાથે કરું છું. આ પોલિટિશિયન પાસે અસલી કામ કાંઈ નથી? શું આ પોલિટિશિયન અને વકીલો મંદ છે? મારી બોડી સંપૂર્ણ ન્યૂડ ન હોય ત્યાં સુધી તમે મને જેલમાં ન મોકલી શકો.

આ લોકો માત્ર મીડિયાનું ધ્યાન પોતાના તરફ ખેંચવા માટે આમ કરે છે. માનવ તસ્કરી અને સેક્સ ટ્રાફિકિંગ મુંબઈમાં મોટા પાયે છે. ગેરકાયદે ડાન્સ બાર્સ અને પ્રોસ્ટિટ્યુશન પણ મુંબઈમાં દરેક ઠેકાણે દેખાય છે. એને અટકાવવા વિશે કેમ નથી વિચારતા? મને કોઈ ટ્રાયલ નથી જોઈતી. હું સીધી જ જેલમાં જવા માટે તૈયાર છું, જો તમે તમારી

અને તમારા પરિવારના સદસ્યોની પ્રોપર્ટીની જાહેરાત કરો. લોકોને જણાવો કે નેતાઓની આવક કેટલી અને ક્યાંથી આવે છે. સાથે જ તમારી પાર્ટીના અનેક પુરુષો હરેસમેન્ટમાં પણ સંડોવાયેલા છે. એ પીડિત મહિલાઓ વિશે મિસિસ ચિત્રા વાઘ, તમે તો કદી અવાજ નથી ઊઠાવ્યો.’

